

Tomatengeelkrulbladvirus

Tomato yellow leaf curl virus (TYLCV)

Tomatengeelkrulbladvirus

Het tomatengeelkrulbladvirus (*Tomato yellow leaf curl virus*, TYLCV) is een virus dat vooral schade veroorzaakt in tomaat. Het virus komt voor in landen rond het Middellandse Zeegebied, Azië, Australië, Centraal Amerika en de Verenigde Staten. Het wordt overgedragen door de tabakswittevlieg (*Bemisia tabaci*). Overdracht via contact of zaad is niet mogelijk. Het tomatengeelkrulbladvirus heeft in de EU de quarantainestatus, wat inhoudt dat Nederland verplicht is om verspreiding en vestiging van het organisme in de EU te voorkomen. Het virus is eind 2007 in Nederland voor het eerst aangetroffen. Tot op heden lijkt het gebied waarin het voorkomt zich te beperken tot omgeving Bleiswijk en Zevenhuizen. Het virus is te herkennen aan de volgende symptomen in de tomaatplant. De koppen van geïnfecteerde planten zijn gedrongen. De jonge bladeren blijven kleiner dan normaal, zijn vaak geel (chlorotisch) met name bij de bladrand en tussen de nerven. Verder kunnen de bladranden zijn gekruld. Er zijn geen symptomen op de vruchten.

Maatregelen bij teeltwisseling

Hoewel het virus buiten het genoemde gebied (nog) niet is vastgesteld geeft dit geen garantie dat het daar niet voorkomt. Het is daarom van groot belang om mogelijke verspreiding ook daar te voorkomen.

TYLCV wordt overgebracht door de tabakswittevlieg.

Teeltwisseling is bij uitstek het moment om schoon te beginnen. Schoon in dit kader wil zeggen absoluut vrij van wittevlieg. Uitgangspunt hierbij moet zijn dat pas een nieuwe teelt in de kas wordt geplant wanneer (vrijwel) zeker is dat geen witte vlieg in de kas aanwezig is. De volgende punten zijn hierbij van belang:

- Altijd geldt: wittevlieg dient te zijn uitgeroeid voordat het gewas wordt verwijderd. (juist bij verwijderen van het gewas is de kans op verspreiding van witte vlieg groot).
- Alle gewasresten dienen zorgvuldig uit de kas te zijn verwijderd (dit om eventuele poppen (L4-stadium) te verwijderen (zie hieronder “verwijderen van alle gewasresten”)
- Eventueel aanwezige onkruiden in de kas moeten zijn verwijderd. (onkruiden kunnen als waardplant dienen van witte vlieg).
- Voordat met de nieuwe teelt van een gewas wordt aangevangen, dient vastgesteld te zijn dat geen wittevlieg meer aanwezig is:
 - Na ruimen, de kas 1 week leeg laten liggen (er gelden geen eisen voor de kastemperatuur). Dit om de kans op overleven van eventuele levende witte vliegstadia nog kleiner te maken.
 - Na 1 week gele signaalplaten ophangen (20/ha) en de kas opstoken tot ten minste 20°C (gemiddeld over dag en nacht) om evt. adulten te activeren.
 - Drie dagen na ophangen de signaalplaten controleren op aanwezigheid van wittevlieg (kastemperatuur dient gedurende die 3 dagen gemiddeld ten minste 20°C te zijn). Wanneer geen wittevlieg wordt waargenomen, kan veilig met een volgende teelt worden begonnen.

Verspreiding van tabakswittevlieg voorkomen

In de nieuwe teelt is het van groot belang om mogelijke introductie en verspreiding van tabakswittevlieg te voorkomen door o.a. de volgende gedragsregels te hanteren:

- bij het betreden van de kas een overjas aantrekken en een hoofdkapje (het haar bedekken) opzetten en deze bij verlaten van de ruimte in de betreffende kas bij de ingang achter te laten;
- derden mogen de kas niet betreden (mensen die geen werkzaamheden in de kas uitvoeren);
- houd de scheiding tussen verschillende afdelingen of compartimenten strikt in stand. Zorg voor goede afdichting en houd deuren gesloten.

Tabakswittevlieg bestrijden

Voor een goede bestrijding van tabakswittevlieg wordt aanbevolen middelen in te zetten met een werking tegen zowel de larven als de adulten (volwassen witte vliegen). Er zijn geen middelen werkzaam tegen het popstadium. Middelen uit verschillende chemische groepen afwisselen om resistentie-ontwikkeling te voorkomen. Volg altijd de aanwijzingen op het etiket. Diverse middelen zijn schadelijk voor hommels en/of biologische bestrijders. Informatie hierover kunt u o.a. vinden op de websites van Koppert (<http://www.koppert.nl/>) en Biobest (<http://www.biobest.be/>).

Let op: bij het toepassen van bestrijdingsmiddelen moet voor de oogst van vruchten rekening gehouden worden met de wachttermijn.

Vragen

Algemene informatie over het tomatengeelkrulbladvirus vindt u op de website van de PD (www.minlnv.nl/pd) onder Schadelijke organismen of bij Het LNV-Loket via telefoonnummer 0800 – 22 333 22 (gratis).